

GESLAAGD

IN HET VAK 2.0

.....

**ONDERWIJS EN ARBEIDSMARKT
VERBINDEN IN HAAGLANDEN**

.....

ACTIEAGENDA 2014-2017

Voorwoord

De economische crisis heeft de afgelopen jaren voor veel onrust gezorgd. Afnemende werkgelegenheid, stijgende werkloosheid, faillissementen of bedrijfsovernames. We hebben er allemaal iets van gemerkt. Daarom is het goed dat de actieagenda Geslaagd in het vak 2.0. is geactualiseerd en is aangepast aan de nieuwe werkelijkheid. Als u de agenda leest, zult u zien dat er flinke stappen zijn gezet. Naast de bestaande speerpunten als techniek, zorg, lerarentekort, Vrede & Recht, security, ondernemerschap en loopbaanstart zijn de speerpunten ICT en Greenport in de agenda opgenomen. In die sectoren valt de komende jaren flinke groei te verwachten; daarom is het verstandig om nu verbindingen te maken tussen bedrijfsleven en onderwijs. Op die manier zijn we goed voorbereid op de verwachte economische groei en is er dan goedgeschoold personeel dat direct aan de slag kan bij de vele mooie bedrijven in de Haagse regio.

Ingrid van Engelshoven
Wethouder Onderwijs
en Dienstverlening
Den Haag

Henk Kool
Wethouder Sociale Zaken,
Werkgelegenheid en Economie
Den Haag

Mei 2014

Inhoudsopgave

	Inleiding	7
Speerpunt 1	Leren en werken in de techniek aantrekkelijker maken	12
Actie 1	Aansprekende doorlopende leerroutes vmbo-mbo 2/3 opzetten	14
Actie 2	Samenwerking met bedrijfsleven intensiveren	15
Actie 3	Docenten en directies van scholen en bedrijfsleven professionaliseren	15
Actie 4	Technologische routes in mbo ontwikkelen	15
Actie 5	Techniek en wetenschap ontsluiten in een buitenschools aanbod in het Techniekmagazijn Haaglanden	16
Actie 6	Regionaal plan voor technisch vmbo- en avo-scholen met techniek en technologie opstellen	17
Actie 7	Aandacht voor wetenschap en techniek in de onderbouw van mavo-havo-vwo	19
Actie 8	Instream van personeel in de techniek stimuleren	19
Speerpunt 2	Leren en werken in de zorg aantrekkelijker maken	22
Actie 1	Het zorgonderwijs verbeteren	23
Actie 2	Behoud en mobiliteit van personeel in de zorg stimuleren	24
Speerpunt 3	Personeelstekorten in het onderwijs aanpakken	26
Actie 1	Lerarenbeurs voor het terugdringen van onbevoegd gegeven lessen	27
Actie 2	Tweedegraads Plus voor de professionalisering van leraren	27
Actie 3	Lerarenregister voor het vastleggen van deskundigheidsbevordering	28
Actie 4	LeerKRACHT voor professionele ontwikkeling van leraren	28
Actie 5	Virtuele tweedegraads lerarenopleiding	30
Actie 6	Professionalisering van docenten in het kader van de invoering van Passend Onderwijs	31
Speerpunt 4	Kansrijke clusters Vrede & Recht en Veiligheid versterken via onderwijs <i>Vrede en Recht</i>	32
Actie 1	Access to talent: matching van vraag en aanbod internationale werkgevers en onderwijs	33

	<i>Veiligheid</i>	
Actie 2	Doorontwikkeling veiligheidsonderwijs	34
Actie 3	Cyber Security Academy doorontwikkelen	36
Speerpunt 5	Ondernemerschap stimuleren via het onderwijs	38
Actie 1	Ondernemerschap en ondernemendheid borgen in het onderwijs	39
Actie 2	(Virtueel) informatiepunt opzetten en ondernemerschapsevent organiseren	39
Actie 3	Netwerk vormen van docenten en ondernemers	40
Speerpunt 6	Jongeren helpen met een goede loopbaanstart	42
	<i>Loopbaanoriëntatie</i>	
Actie 1	Vmbo- en mbo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden	44
Actie 2	8- tot 12-jarigen laten kennismaken met de wereld van het werk	45
Actie 3	Havo- en vwo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden	46
	<i>Stages en leerbanen</i>	
Actie 4	Inspelen op knelpunten bij reguliere stages en leerbanen	47
Actie 5	Ondersteunende activiteiten bieden aan bedrijven die leerbedrijf willen worden	48
Actie 6	Stageplaatsen en leerbanen verwerven voor jongeren die extra begeleiding nodig hebben	49
	<i>Tijdelijke werkarrangementen voor jongeren</i>	
Actie 7	Startersbeurzen en leerwerkcheques beschikbaar stellen in Den Haag	50
Actie 8	Leerwerkcheques beschikbaar stellen in Zuid-Holland Centraal	51
Actie 9	Verkenning naar traineeprogramma in de Greenport	51
Actie 10	Verhogen aantal deelnemers The Hague Mobile Academy	52
Actie 11	Jongeren werkervaring laten opdoen in de ICT (1)	53
Actie 12	Jongeren werkervaring laten opdoen in de ICT (2)	53

Speerpunt 7	Greenport Horti Campus: leren en werken in de Greenport	56
Actie 1	Sterke agenda's in Westland, Oostland (Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp) en Barendrecht voor een sterke Greenport Horti Campus	58
Actie 2	Aanpak mbo-hbo door nauwe samenwerking van Inholland, Lentiz en Edudelta met landelijke instanties	59
Actie 3	Opzetten stageloket voor bedrijven en mbo-hbo-instellingen	60
Actie 4	Verbetering imago Greenport bij jongeren van 4-18 jaar	61
Speerpunt 8	Leren en werken in de ICT aantrekkelijker maken	62
Actie 1	Ontwikkelen van aansprekende opleidingen met de telecomsector	62
Actie 2	Verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de ICT-sector	64
9. Communicatie		65
Actie 1	De online community www.geslaagdinhethvak.nl actief inzetten	65
Actie 2	Kenniscafés organiseren	66
Actie 3	Werkconferentie Geslaagd in het vak in 2015	66
10. Monitoring		67
Actie 1	Uitvoeren monitor Geslaagd in het vak 2.0	68
Actie 2	Monitoring arbeidsmarkt in 2040	68
	De ondertekenaars: wij doen mee!	69
	Zelf aan de slag	70
	Communitymanagement	70
	Colofon	71

Partners van Geslaagd in het vak 2.0 kunnen regionale arbeidsmarkt-gegevens opvragen bij het stafbureau van het Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Haaglanden, via e-mail: info@rpa-haaglanden.nl.

Inleiding

Een sterke economie drijft op een arbeidsmarkt die regelt dat de juiste mensen met de juiste talenten in de juiste banen komen. Dat gaat niet vanzelf. In de Haagse regio hebben sommige sectoren en beroepsgroepen tekorten aan goed opgeleid personeel. Zijn er interessante niches met kansen voor banengroei. Zijn er kansen om méér getalenteerde mensen de sprong naar zelf ondernemen te laten maken.

Er zijn meerdere redenen om een geactualiseerde Actieagenda Geslaagd in het vak 2.0 aan u te presenteren. Allereerst zijn bij veel speerpunten resultaten geboekt en vraagt de volgende fase om nieuwe acties. Ten tweede blijkt het wenselijk om nieuwe speerpunten toe te voegen namelijk Greenport en Informatie- en Communicatietechnologie. Ten derde blijkt dat door de economische crisis verschillende speerpunten als het ware zijn ingehaald door de realiteit: de werkgelegenheid krimpt en de (jeugd) werkloosheid stijgt.

Op korte termijn moeten de gevolgen van de crisis worden overbrugd. In 2013 heeft het kabinet na overleg met de sociale partners in de Stichting van de Arbeid de 'Regeling cofinanciering sectorplannen' gelanceerd. Er wordt € 590 miljoen (opgedeeld in aanvraagtijdvakken) beschikbaar gesteld over alle sectoren voor 2014 en 2015. De hoofdaanvrager is bij voorkeur een werknemersorganisatie, een werkgeversorganisatie, een O&O-fonds of een Kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven. Ook is samenwerking van de sociale partners met sectorfondsen, kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven, (centrum)gemeenten van arbeidsmarktregio's en UWV voor het welslagen van sectorplannen belangrijk. Veel partijen binnen deze samenwerking, doen nu ook al zaken binnen de Actieagenda Geslaagd in het vak.

In deze actieagenda 2.0 leest u welke acties partijen in de regio Haaglanden samen ondernemen om het onderwijs en de arbeidsmarkt sterker met elkaar te verbinden. Dit is van vitaal belang aan de aanbodkant én aan de vraagkant, dus zowel voor de toekomstige beroepsbevolking als voor de economische sectoren die vakkrachten nodig hebben.

Deze actieagenda telt acht speerpunten:

1. Leren en werken in de techniek aantrekkelijker maken.
2. Leren en werken in de zorg aantrekkelijker maken.
3. Personeelstekorten in het onderwijs aanpakken.
4. Kansrijke clusters Vrede & Recht en Veiligheid versterken via onderwijs.
5. Ondernemerschap stimuleren via onderwijs.
6. Jongeren helpen met een goede loopbaanstart.
7. Leren en werken in de Greenport aantrekkelijker maken via de Greenport Horti Campus.
8. Leren en werken in de ICT aantrekkelijker maken.

Ondersteund door activiteiten op het gebied van:

9. Communicatie.
10. Monitoring.

Deze speerpunten vormen met hun acties de kern van de actieagenda. Bij alle lopende acties staan de (beoogde) trekkers en partners. Bij de acties die nog moeten starten neemt de gemeente Den Haag het initiatief, met als doel het over te dragen aan onze partners in het onderwijs en bedrijfsleven. Deze partners sturen uiteindelijk deze actie met hun inzet en commitment.

Communiceren: uitwisselen en delen

Goed communiceren is een cruciale succesfactor voor deze actieagenda. Dit geldt voor alle speerpunten afzonderlijk, maar ook voor de actieagenda als geheel. De website www.geslaagdinhethvak.nl is het platform waar men nieuws, activiteiten en informatie kan vinden van alle speerpunten en actielijnen. In 2014-2015 moedigen we de kennisuitwisseling via dit platform, maar zeker ook in real life, aan. Van elkaar leren en elkaar versterken staan in deze fase centraal. Dit doen we met alle speerpunten samen. Het is de bedoeling dat we elkaar regelmatig treffen in kenniscafés en bij bedrijfsbezoeken en schoolbezoeken.

In het voorjaar van 2015 willen we weer met elkaar de balans opmaken en vooruitblikken, bij voorkeur met een internationaal tintje door inbreng van internationale contacten van de partners.

Monitoren en evalueren: bijhouden hoe ver we zijn

In het voorjaar van 2015 zal de tweede monitor verschijnen. Dan zal inzicht geboden worden in de mate waarin we er in slagen om de doelen die we ons stellen te bereiken. Ook zal er opnieuw een factsheet worden geproduceerd van de opbrengsten van alle acties en projecten, naar analogie van de al eerder gepubliceerde factsheet.

Financieren: de uitdaging aangaan

Voor alle activiteiten zal financiering nodig zijn. Deze komt van de partners zelf, of men slaagt er in gezamenlijk elders financiering te verwerven. Voorbeelden hiervan zijn:

- Het Platform Bètatechniek dat bijdraagt aan de Techniekagenda in speerpunt 1;
- Het Platform Beroepsonderwijs dat bijdraagt aan STRONG;
- De samenwerking voor de realisatie van het speerpunt Techniek en het speerpunt Zorg bij het verkrijgen van de cofinanciering sectorplannen en waar mogelijk ook in de andere sectoren;
- Europese bijdragen;
- Het nieuwe investeringsfonds mbo van het Rijk dat cofinanciering verlangt van bedrijven en gemeenten.

De gemeenten in Haaglanden hebben de intentie om bij te dragen en geven aan welke mogelijkheden zij zien via hun educatieve agenda's, hun participatie- en reïntegratievisie en hun economisch-beleidsvisie.

Ondertekenaars tonen hun betrokkenheid

De financiële bijdragen van partners laten zien dat de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt een zwaarwegend thema is in Haaglanden. Om de hele actieagenda

te verwezenlijken is echter veel meer ondersteuning nodig, zowel in inzet als in middelen. De gemeente Den Haag is dan ook erg blij met alle trekkers en partners die deze actieagenda hebben ondertekend en daarmee hun betrokkenheid bij het thema hebben onderstreept.

Ze geven die betrokkenheid vorm in inzet en samenwerking en stellen ook eigen of elders verworven middelen ter beschikking. U vindt het overzicht van alle ondertekenaars als klinkend sluitstuk van deze actieagenda.

Ondertekenaars die de hele actieagenda ondertekenen zijn:

De schoolbesturen AOC Wellant, De Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland, ROC ID College, ROC Mondriaan, Scholengroep Den Haag Zuid-West, Scholengroep Spinoza, Stichting Lucas Onderwijs en VO Haaglanden.

De gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Westland, Wassenaar en Zoetermeer.

Speerpunt 1

Leren en werken in de techniek aantrekkelijker maken

Uitdaging

In de regio Haaglanden is de ontwikkeling van de werkgelegenheid het afgelopen decennium achtergebleven bij de nationale trend. Dat geldt zowel voor de werkgelegenheid in het algemeen als specifiek voor de werkgelegenheid in de technische sectoren. De Techniekagenda Haaglanden staat hiermee voor de uitdaging de trend te keren. Daar zijn ook mogelijkheden voor. Zo kent de regio Haaglanden een hoogwaardige kennisinfrastructuur. Deze trekt nieuwe innovatieve bedrijvigheid aan en dat leidt tot kansen op werk aan zowel de innovatiekant (denk aan start ups) als aan de productiekant.

Gunstige uitgangspositie

Nog steeds is het arbeidsmarktperspectief voor technisch opgeleiden op mbo-niveau in de regio Haaglanden gunstiger dan voor mbo-opleidingen in andere richtingen. Daarom moeten we inzetten op een blijvend stevige instroom vanuit het vmbo (basis, kader en mavo) naar het mbo. Om een boost te geven aan de economische ontwikkeling, moeten bedrijven innoveren en blijft er behoefte aan technisch geschoold personeel op alle niveaus. Medewerkers in de techniek moeten de kans krijgen om een leven lang te leren. Zo houden ze hun kwaliteiten op peil en dat komt ten goede aan de innovatiekracht. Een opleiding in deze sector biedt veel uitdaging.

Waar werken we naartoe?

Bedrijven en instellingen beschikken over voldoende en kwalitatief, toekomstbestendig opgeleid personeel in technische beroepen;
Jongeren en volwassenen kunnen breed kennismaken met de techniek.

Met welke acties?

Uitbouwen van de Techniekagenda Haaglanden 2013-2015

Op basis van de Techniekagenda Haaglanden zijn nu de volgende vijf acties geformuleerd:

1. Aansprekende doorlopende leerroutes vmbo-mbo 2/3 opzetten.
2. Samenwerking met infrastructuur bedrijfsleven intensiveren.
3. Docenten en directies van scholen en bedrijfsleven professionaliseren.
4. Technologische routes in het mbo ontwikkelen.
5. Techniek en wetenschap ontsluiten in een buitenschools aanbod via het Techniekmagazijn Haaglanden.

Voortvloeiend uit de Techniekagenda Haaglanden en het landelijke Techniekpact

Vervolgens zijn nog de volgende actiepunten toegevoegd:

6. Regionaal plan voor spreiding en situering van technisch vmbo, avo-scholen met een technisch accent en wetenschap en techniek in het voortgezet onderwijs opstellen.
7. Aandacht voor wetenschap en techniek in de onderbouw van mavo-havo-vwo.
8. Instroom van personeel in de techniek stimuleren.

Veel is al in gang gezet. Vanuit de vorige actieagenda Geslaagd in het vak is in juni 2012 door zestig partners de Techniekagenda Haaglanden opgesteld. Deze kwam toen voort uit de actiepunten 1 en 2 van die actieagenda. De eerste vijf acties in deze nieuwe versie komen uit de Techniekagenda. Hiervoor is driejarige steun verworven van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De Techniekagenda Haaglanden is als bijlage opgenomen in het landelijke Techniekpact dat in mei 2013 gesloten is, zie www.techniekpact.nl.

► ACTIE 1

Aansprekende doorlopende leerroutes vmbo-mbo 2/3 opzetten

ROC's, AOC's en vmbo-scholen werken samen in de regio om vijf doorlopende leerroutes te realiseren:

- Bouw & Infra;
- Metaal, Elektro & Installatietechniek;
- ICT;
- Autotechniek en Mobiliteit;
- Groen.

In elke van deze leerroutes wordt de lijn vmbo-mbo versterkt met praktijkopdrachten van bedrijven, stages, bedrijfsbezoeken en uitwisseling van docenten. Ook wordt getracht om uitwisseling te realiseren met vakkrachten uit het bedrijfsleven. De vmbo-scholen, ROC's en AOC's verzorgen deze routes gezamenlijk.

Trekker

ROC Mondriaan

▶ ACTIE 2

Samenwerking met bedrijfsleven intensiveren

Ter versterking van de doorlopende leerroutes, techniekpromotie en de technologie-route wordt de bestaande samenwerking met het bedrijfsleven uitgebreid. Door een stevige samenwerkingsstructuur komen we tot voldoende praktijkplaatsen voor alle leerlingen die praktijkgerichte leerroutes volgen.

Trekker

Koninklijke Metaalunie

▶ ACTIE 3

Docenten en directies van scholen en bedrijfsleven professionaliseren

De intensieve samenwerking tussen vmbo en mbo en tussen onderwijs en het bedrijfsleven vraagt om een andere manier van werken van alle partijen. In de komende drie jaar wordt nadrukkelijk gewerkt aan deze wederzijdse professionalisering. Dat gebeurt onder meer via uitwisseling, docenten-directiestages en 'bedrijfsleven voor de klas'.

Trekker

Kenteq

Partners

Technische bedrijven

▶ ACTIE 4

Technologische routes in mbo ontwikkelen

Op basis van afspraken tussen partijen starten per 2014 nieuwe opleidingen:

- Greentechology van het Wellant College in Delft;
- Middenkader Engineering Mechatronica van ROC Mondriaan in Delft;
- Commercieel Technicus van ROC Mondriaan in Den Haag;
- Voor de Telecomsector wordt in deze fase volstaan met een module.

De opleidingen moeten bekendheid verwerven onder leerlingen, ouders, decanen en

anderen. Dat gebeurt via de regionale loopbaansite www.bekijkjetoekomstnu.nl en door middel van open dagen van scholen. Deze opleidingen kunnen ook zeer interessant zijn voor leerlingen van de mavo. Voor de havo wordt onderzocht of er een pilot gestart kan worden voor goede aansluiting (en wellicht een versnelling) op het Technologisch mbo. Daarvoor wordt in 2014 vanuit de Techniekagenda aansluiting gezocht met speerpunt 6, actiepunt 1 (loopbaanoriëntatie).

Trekker

Gemeente Delft

► ACTIE 5

Techniek en wetenschap ontsluiten in een buitenschools aanbod in het Techniekmagazijn Haaglanden

Er wordt ingezet op een sterke regie en samenhang van activiteiten voor loopbaanoriëntatie en techniekpromotie, die uitgaat van de vraag van de partners. Er komt een virtueel boekingskantoor. Daarmee kunnen scholen en bedrijven tijdig programmeren. Ook kunnen ze activiteiten en lesroosters tijdig aanpassen als zich nieuwe ontwikkelingen voordoen.

Trekker

Gemeente Den Haag

Beoogde partners

- Schoolbesturen in basisonderwijs, voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs;
- Bedrijven;
- Museon Den Haag, Science Center Delft, Boerhaave Leiden en Natuurhistorisch Museum Rotterdam;
- Techniek talent.nu;
- Brainport Eindhoven.

Financiering

De financiering van het digitale raamwerk Techfinder gebeurt naar verwachting door bijdragen van bedrijven en van ministeries via het Techniekpact. Voor de eventuele regionale ondersteuning van scholen bij het kiezen en implementeren binnen de onderwijsprogramma's moet financiering gevonden worden.

Partners van de Acties 1 tot en met 5 zijn, naast de gemeenten en de scholen/schoolbesturen:

- **Bedrijven: Metaalunie, FME, OOM, RPP, Siemens, Weighpack WPI Services, OTI, Bouwend Nederland, Festo, Priva, Blom-DSW, Aweta, Bouwbedrijf Dijkxhoorn, Open designaanpak, Deerns Raadgevende Ingenieurs;**
- **Kenniscentra: VOC/OOC, Kenteq, Innovam;**
- **Bedrijfsscholen: Stubo Delft, Stichting Haagbouw, BVMT, Installatiewerk Zuid-Holland.**

► ACTIE 6

Regionaal plan voor technisch vmbo- en avo-scholen met techniek en technologie opstellen

Eerder al zijn onderzoeken gedaan naar zowel de arbeidsmarkt als de leerlingenstromen in de regio Haaglanden. Ook zijn er al verschillende acties ondernomen.

Op grond van de resultaten van dat onderzoek en die acties heeft het Regionaal Topoverleg Techniek het volgende geconstateerd:

- Er blijft in de regio Haaglanden behoefte aan goed opgeleid technisch personeel;
- Het aantal jongeren in het vmbo, mbo, hbo en op de TU-Delft is in kaart gebracht. Hieruit blijkt dat het hbo en de TU-Delft een forse instroom van jongeren hebben. Het vmbo en delen van het mbo kampen met een terugloop. Het vmbo in de regio Haaglanden heeft ongeveer tien klassen verloren in de afgelopen vijf jaar, terwijl de mavo met eenzelfde aantal is gegroeid (zie factsheet Geslaagd in het vak);
- Er is aandacht nodig voor de continue ontwikkeling van technologisch mbo in relatie tot de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt;
- In 2013 is het rapport Inventarisatie onder vmbo-tl, havo en vwo-scholen met een technisch accent in Haaglanden opgeleverd. Dit rapport geeft een goed beeld van de activiteiten ter promotie op nagenoeg alle avo-scholen in de regio Haaglanden. Ook is de profielkeuze van leerlingen in kaart gebracht, een belangrijk gegeven voor de keuze voor een vervolgstudie. Duidelijk is dat er in de regio Haaglanden voldoende potentie is om leerlingen te laten kiezen voor een technische of technologische vervolgopleiding in mbo, hbo en Technische Universiteit. Met deze scholen zal het

gesprek op gang moeten komen over hoe aan te sluiten bij nieuwe initiatieven van Jet Net en het op handen zijnde beleid van het Ministerie van OCW over techmavo's;

- In het basisonderwijs is uiterlijk 2020 Wetenschap & Techniek onderdeel van het onderwijsprogramma. Het Veurs Voorburg doet dit al en ook andere scholen zijn hiermee bezig.

Gezien deze ontwikkelingen wil het Regionaal Topoverleg Techniek Haaglanden graag het initiatief nemen tot een proces dat met de partners leidt tot een goed regionaal plan voor het voortgezet onderwijs met aansluiting op mbo, hbo en Technische Universiteit Delft.

Trekker

Het Regionaal Topoverleg Techniek Haaglanden

► **ACTIE 7**

Aandacht voor wetenschap en techniek in de onderbouw van mavo-havo-vwo

Het is wenselijk en misschien zelfs noodzakelijk om in te zetten op wetenschap en techniek in de onderbouw van mavo-havo-vwo. Enerzijds wordt deze wens ingegeven door de opdracht aan het basisonderwijs om per 2020 het vak Wetenschap & Techniek onderdeel te laten zijn van het onderwijsprogramma. Anderzijds is het nodig om de studiekeuze van leerlingen en hun aansluiting met het vervolgonderwijs te verbeteren. Ook dit laatste is een actie onder speerpunt 6.

Trekker

Het Regionaal Topoverleg Techniek Haaglanden

► **ACTIE 8**

Instream van personeel in de techniek stimuleren

Op korte termijn moeten de gevolgen van de crisis worden overbrugd. In 2013 heeft het kabinet de 'Regeling cofinanciering sectorplannen' voor 2014 en 2015 gelanceerd en 590 miljoen euro beschikbaar gesteld voor alle sectoren. Dit bedrag wordt opgedeeld in aanvraagtijdvakken waarin sectorplannen kunnen worden ingediend. De hoofdaanvrager is bij voorkeur een werknemersorganisatie, een werkgeversorganisatie, een O&O-fonds of een Kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven. Samenwerking met sectorfondsen, kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijfsleven, (centrum) gemeenten van arbeidsmarktregio's en UWV voor het welslagen van sectorplannen

belangrijk. De Koninklijke Metaalunie is aan de slag met een sectorplan.

De sector Techniek van het werkgeversservicepunt Den Haag (WSP) investeert, in werkgelegenheids-arrangementen. Samen met werkgevers, branche organisaties en opleidingsinstituten wordt besproken wat de mogelijkheden zijn om de tekorten die op termijn ontstaan in te vullen. Hierbij wordt ook (waar mogelijk) aansluiting gezocht bij de recent ontwikkelde (regionale) sectorplannen in de techniek. Uitgangspunt is dat de nieuw op te zetten arrangementen zodanig passen dat voldoende instroom mogelijk is. Ook moeten de afspraken gericht zijn op uitstroom naar betaalde baan en/ of doorstroom naar vervolg onderwijs. Dit laatste geldt voornamelijk voor jongeren. Ook de instroom in bestaande werkgelegenheidsarrangementen en aansluitende plaatsing op betaald werk of scholing kan hierbij worden meegenomen.

Trekker

Voor sectorplannen: een partij, zoals de Koninklijke Metaalunie. Voor koppeling aan Werkgelegenheidsarrangementen in Haaglanden: Werkgeversservicepunt van de gemeente Den Haag of het werkgeversservicepunt in de regio waar men al contacten heeft.

Beoogde Partners

- Werkgeversorganisaties zoals Bouwend Nederland afdeling Haaglanden, FME-CWM Regio West-Nederland;
- Kenteq;
- Regionaal Platform Arbeidsmarktbeleid Haaglanden;
- UWV Werkbedrijf Den Haag/Leiden.

Financiering

Hier wordt gekeken naar de regionale Sectorplannen vanuit de sector Techniek en de daarbij horende financieringsmogelijkheden. Ook andere financieringsbronnen als ESF/Jeugd zullen waar mogelijk worden ingezet. En te denken valt aan gemeentelijke middelen die worden ingezet voor Werkgelegenheidsarrangementen van het WSP.

Speerpunt 2

Leren en werken in de zorg aantrekkelijker maken

Uitdaging

Tijdens het opstellen van de eerste Actieagenda Geslaagd in het vak was de situatie in de zorgsector wezenlijk anders dan nu. In plaats van tekorten hebben veel organisaties wegens bezuinigingen, hervormingen en transities (Participatiewet, het Sociaal Akkoord en het Zorgakkoord) te maken met grote personeelsverschuivingen. In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt uitgegaan van een afname van werkgelegenheid in 2014, 2015 en opnieuw tekorten vanaf 2018. In de regio Haaglanden vindt voor 6000 tot 10.000 medewerkers in een wijziging in werk plaats van intramuraal naar extramuraal want er zal meer en ook zwaardere zorg (en ook zwaardere zorg) aan huis moeten plaats vinden. In de samenwerking met mantelzorgers en vrijwilligers. Voor 2500 medewerkers dreigt verlies van hun baan. Waar eerder gesproken werd over tekorten, zullen de komende jaren tekorten en boventalligheid in de zorg naast elkaar gaan ontstaan. Desalniettemin zal de behoefte aan zorgverleners, met name op mbo-niveau 3 en 4 in de zorg, blijven bestaan.

Waar werken we naar toe?

Voldoende kwantitatief en kwalitatief personeel in de sector zorg en welzijn.

Met welke acties?

1. Het zorgonderwijs verbeteren.
2. Mobiliteit van personeel in de zorg stimuleren.

► ACTIE 1

Het zorgonderwijs verbeteren

Het zorgonderwijs actualiseren door inzet van:

- Leerlijn bewegen in opleiding verzorgende/verpleegkundige;
- Training Ondernemend gedrag/ondernemen voor zorg- en welzijnsopleidingen;
- Ontwikkelen en uitvoeren van leerlijn Technologie in de Zorg/e-learning en e-health voor alle zorgopleidingen;
- Leerlijn de wijk/extramurale zorg;
- Genereren contextrijke en innovatieve stagemogelijkheden, bijvoorbeeld door het uitbreiden van (aantal en aanbod binnen) Lerende Wijkcentra;
- Doorstroom bevorderen van vmbo naar mbo – hbo zorg middels doorlopende leerlijnen en samenwerkingsverbanden tussen de scholen en de zorgorganisaties.

Trekker

Studieroutenet Gezondheid (STRONG), projectleiding

Partners

- Scholen voor voortgezet onderwijs: Heldring-VMBO en Scholengroep Den Haag Zuid West;
- Partners van STRONG: Heldring, Johan de Witt, Den Haag Zuid-West, Calibris, Haagse Hogeschool Sport, Gemeente Den Haag, Haga Ziekenhuis, Hogeschool InHolland Welzijn, Ipse de Bruggen, Medisch Centrum Haaglanden, Middin, Xtra (MOOI, Voor Welzijn, Zebra), Parnassia Bavo, Pieter van Foreest, ROC ID College, ROC Mondriaan, Stichting Bronovo – Nebo, Stichting Florence, Stichting Woonservicewijken Escamp, WoonzorgCentra Haaglanden, ZorgZijnWerkt, Humanitas WoonZorgPlus, HVP Zorg, Verzorgingshuis Duinrust.

► ACTIE 2

Behoud en mobiliteit van personeel in de zorg stimuleren

De sector staat voor een grote uitdaging. De veranderingen zijn merkbaar voor iedereen: burgers, werkgevers, onderwijsinstellingen en overheid. Door samenwerking kunnen complexe vragen over mobiliteit, instroom, kwaliteit van opleiden, behoud en begeleiding van werk naar werk succesvol worden aangepakt.

Behoud en interne – en externe mobiliteit kunnen worden bevorderd door:

- omscholing van lager niveau naar hoger (2/3 en 3/4);
- upgraden Verzorgende niveau 3 naar +;
- het mogelijk tot stand brengen van een werknemerspool waarin aanbod en vraag aan elkaar worden gekoppeld;
- inzet van een regionaal mobiliteitscentrum;
- te werken aan een verbeterde inzetbaarheid en productiviteitsbevordering van zittend personeel;
- programma's om leidinggevenden meer tools te bieden om te kunnen sturen op mobiliteit / inzetbaarheid.

ZorgZijnWerkt, de werkgeversvereniging in de zorg, coördineert in Haaglanden als hoofdaanvrager de aanvragen van cofinanciering voor de uitvoering van sectorplannen. Eind 2013 is het eerste plan ter grootte van 7 miljoen euro ingediend en dit ligt nu ter beoordeling voor bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Inmiddels worden stappen ondernomen om te komen tot een tweede sectorplan. In de plannen moeten minimaal twee van deze zeven thema's aan de orde komen. Arbeidsinstroom en begeleiding jongeren, behoud oudere vakkrachten, Arbeidsinstroom van mensen

met een afstand tot de arbeidsmarkt, Mobiliteit en duurzame inzetbaarheid, Scholing, Van-werk-naar-werk van met ontslag bedreigden (sectoraal en intersectoraal) en/of Goed werkgeverschap en goed werknemerschap.

Actie 2 (*Zorgvraag beheersen met preventieve en innovatieve maatregelen*) en actie 4 (*Haagse ouderenzorg is een aantrekkelijke werkgever*) uit de vorige Actieagenda zijn beiden ingebed in bovenstaande acties.

Trekker

Werkgeversorganisatie ZorgZijnWerkt

Partners

- Mede-indieners van sectorplan zoals CNV-Publieke Zaak.

Beoogde Partners

- Zorg- en welzijnsinstellingen;
- ROC ID College; ROC Mondriaan;
- UWV Werkbedrijf Den Haag/Leiden;
- Het werkgeversservicepunt Den Haag;
- Gemeente Den Haag en andere gemeenten in Haaglanden.

Financiering

Dit is mede afhankelijk van de Sectorplannen vanuit de sector Zorg en Welzijn en de daaraan mogelijk toe te kennen financieringsmogelijkheden.

Ook andere financieringsbronnen als ESFJeugd zullen waar mogelijk worden ingezet. Ook valt te denken aan gemeentelijke bekostigde Werkgelegenheidsarrangementen van het Werkgeversservicepunt Den Haag (WSP) die gericht zijn op uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar een betaalde baan en/of doorstroom naar vervolgonderwijs.

Speerpunt 3

Personeelstekorten in het onderwijs aanpakken

Uitdaging

Wil de regio Haaglanden deel uitmaken van het selecte gezelschap dat de best presterende onderwijsstelsels ter wereld biedt, dan moeten we nog stevige stappen zetten met elkaar. Dat vergt vooral vertrouwen en investeringen in de capaciteiten van de leraren. De huidige situatie is kwetsbaar. Vanaf 2015 krijgen we te maken met dreigende tekorten in het primair onderwijs en met ‘tekortvakken’ in het voortgezet onderwijs. Daarom moeten we aanhoudend inzetten op de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het beroep.

Waar werken we naartoe?

Alle leraren in op scholen in Den Haag hebben in 2018 de juiste lesbevoegdheid en profileren zich via het lerarenregister. Andere gemeenten en schoolbesturen kunnen zich aansluiten.

Met welke acties?

1. Lerarenbeurs voor het terugdringen van onbevoegd gegeven lessen.
2. Tweedegraads Plus voor de professionalisering van leraren.
3. Lerarenregister voor het vastleggen van deskundigheidsbevordering.
4. LeerKRACHT voor professionele ontwikkeling van leraren.
5. Virtuele tweedegraads lerarenopleiding.
6. Profesionalisering van docenten in het kader van de invoering van Passend Onderwijs.

► **ACTIE 1**

Lerarenbeurs voor het terugdringen van onbevoegd gegeven lessen

In 2017 is elke onderwijsgevende bevoegd en gekwalificeerd voor het onderwijs dat hij of zij geeft. Dat is hier het uitgangspunt. De schoolbesturen dragen de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het onderwijs wordt gegeven door bevoegd personeel. Om dit te realiseren, worden docenten op Haagse scholen met een Lerarenbeurs tegemoet gekomen. Ze kunnen daar hun (tweede) lesbevoegdheid halen. Hiermee dringen we het aantal onbevoegd gegeven lessen terug. Andere gemeenten en schoolbesturen zijn welkom om aan te sluiten bij dit initiatief.

Trekker

De Rode Loper, een samenwerkingsverband van 41 scholen voor voortgezet onderwijs in Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg.

Partner

- Gemeente Den Haag.

Financiering

De gemeente Den Haag maakt jaarlijks via het budgetoverzicht onderwijsbeleid bekend welk budget beschikbaar is voor de lerarenbeurzen voor leraren aan Haagse scholen. Andere gemeenten en schoolbesturen kunnen een soortgelijke aanpak bewerkstelligen en budget beschikbaar stellen.

► **ACTIE 2**

Tweedegraads Plus voor de professionalisering van leraren

Tweedegraads Plus richt zich op de verdere professionalisering van tweedegraads bevoegde leraren. Zij professionaliseren zich door modules op masterniveau te volgen. De modules behandelen thema's die relevant zijn in de onderwijspraktijk. Voor een volledige educatieve master (eerstegraads bevoegdheid) zijn zeventien modules vereist. Gemeenten en schoolbesturen in de regio Haaglanden kunnen zich via de Rode Loper aansluiten.

Trekker

De Rode Loper

Partners

- Gemeente Den Haag;
- Universiteit van Utrecht;
- Hogeschool Utrecht;
- Ministerie van OCW.

Financiering

De gemeente Den Haag maakt jaarlijks via het budgetoverzicht onderwijsbeleid bekend welk budget beschikbaar is voor deze actie. Andere gemeenten en schoolbesturen kunnen een soortgelijke aanpak bewerkstelligen en budget beschikbaar stellen.

► **ACTIE 3**

Lerarenregister voor het vastleggen van deskundigheidsbevordering

Het Lerarenregister is het sluitstuk van het proces van deskundigheidsbevordering. Dit gehele proces heeft als doel dat alle leraren in het po, vo en mbo bevoegd en blijvend bekwaam voor de klas staan. Vanaf 2017 is het register wettelijk verankerd.

Trekker

Gemeente Den Haag

Partners

- Schoolbesturen, Onderwijscoöperatie

Financiering

Nog niet bekend.

► **ACTIE 4**

LeerKRACHT voor professionele ontwikkeling van leraren

Onderwijsgeevenden werken continu aan hun professionele ontwikkeling. Onderhoud van de bekwaamheid is zeer belangrijk. Immers, de complexiteit van het beroep neemt toe. Daarbij wordt de diversiteit binnen de populatie van jongeren steeds groter. Door middel van leerKRACHT zetten we in Den Haag in op professionalisering.

$$54155 + 56(\text{A}^4\text{M}^4\text{E})$$
$$+ 57$$

STEEL CLAO DIAGRAM

23 34 18 6 3
12 25 35 37 16

0	63
1	826
2	35
3	497

TIRALLEN ERHEDEN
STEEL CLAO

CYBERS LCN

0	36
1	268
2	35
3	479

TIRALLEN ERHEDEN

Stichting leerKRACHT heeft een aanpak ontwikkeld waarbij een cultuur van continue verbetering de sleutel is voor goede leerlingresultaten en om leerlingen goed voor te bereiden op de maatschappij. Deze aanpak draait om een serie interventies waarin de volgende processen centraal staan:

- Lesobservaties;
- Gezamenlijke voorbereiding;
- Teammeetings.

Trekker

Stichting leerKRACHT

Partners

- Gemeente Den Haag, schoolbesturen

Beoogde partners in latere jaren

Andere gemeenten en schoolbesturen

Financiering

Door schoolbesturen en gemeente(n), is nog niet bepaald.

► ACTIE 5

Virtuele tweedegraads lerarenopleiding

Een fysieke tweedegraads lerarenopleiding in Den Haag is vanwege het macrodoelmatigheidsbeginsel niet mogelijk. Het basisidee van een virtuele variant gaat uit van curricula waarin sprake is van verschillende en onderling samenhangende leeromgevingen:

- Een 'regionale' leeromgeving waarbinnen de student(e) vanuit de lerarenopleiding (Utrecht als lesplaats) en in samenwerking met de opleidingsschool (vo-school in Den Haag) wordt begeleid in de ontwikkeling van zijn of haar vakinhoudelijke-, vakdidactische- en onderzoekskundigheid;
- Een 'nationale' leeromgeving waarbinnen door middel van één- en tweedaagse conferenties in Utrecht masterclasses, colleges, workshops en andere gezamenlijke bijeenkomsten worden gehouden;

- Een 'digitale' leeromgeving waarbinnen vakinhoudelijke - vakdidactische kennis en onderzoeksmethodologie tijd- en plaatsafhankelijk worden aangeboden. Een leeromgeving met mogelijkheid tot contacten tussen studenten onderling, met docenten en met andere relevante kennisdragers.

Trekker

Gemeente Den Haag

Partners

- Schoolbesturen;
- Hogeschool Utrecht (faculteit Educatie);
- Haagse Hogeschool.

Financiering

Door de partners zelf of door gezamenlijke verwerving van financiering bij derden.

► ACTIE 6

Professionalisering van docenten in het kader van de invoering van Passend Onderwijs

Bij de invoering van Passend Onderwijs moet er ook aandacht zijn voor professionalisering van docenten. Nadat er helderheid is ontstaan over de invoering, wordt een plan gemaakt voor deze professionalisering.

Trekker

Gemeente Den Haag

Beoogde partners

- Schoolbesturen

Financiering

Nog niet bekend.

Speerpunt 4

Kansrijke clusters Vrede & Recht en Veiligheid versterken via onderwijs

Uitdaging

Vrede & Recht en Veiligheid zijn twee kansrijke sectoren in de Haagse economie. Vooral het cluster Veiligheid biedt veel economische potentie. Het is van groot belang dat de regio hiervoor voldoende gekwalificeerd personeel kan bieden.

Met de sector Vrede & Recht kan Den Haag zich internationaal goed op de kaart zetten. Deze sector zorgt ervoor dat de stad een aantrekkelijke plek is voor veel instellingen om zich hier te vestigen. Den Haag doet er goed aan om het onderwijs en de sector Vrede & Recht zo veel mogelijk van elkaars aanwezigheid te laten profiteren. Gemeente Den Haag ziet kansen om de mogelijkheden hiervoor uit te breiden en te versterken via onderwijs.

SECTOR VREDE & RECHT

Waar werken we naartoe?

De internationale werkgevers, waaronder de organisaties op het gebied van Vrede & Recht, in Den Haag weten de onderwijsinstellingen in de regio te vinden. Zo kunnen ze kennis uitwisselen en putten uit een ruim aanbod van gekwalificeerd personeel, toegespitst op de behoefte van de sector. In de afgelopen periode is gebleken dat internationale werkgevers sowieso weinig contact onderhouden met onderwijsinstellingen in de Haagse regio en dat daar wel behoefte aan bestaat. Bovendien hebben organisaties die werkzaam zijn op het terrein van Vrede & Recht juist behoefte aan stagiaires en personeel uit andere sectoren (communicatie, facilitaire dienstverlening, financiën, et cetera).

Met welke acties?

1. Access to talent: matching van vraag en aanbod tussen internationale werkgevers en onderwijs (mbo, hbo en academische onderwijsinstellingen).

► ACTIE 1

Access to talent: matching van vraag en aanbod internationale werkgevers en onderwijs

Van 2011 tot en met 2013 is geïnvesteerd in de relatie tussen internationale werkgevers, de hoger-onderwijsinstellingen en het mbo (ROC Mondriaan). Eerst is een peiling gedaan bij de internationale werkgevers hoe zij hun talenten werven en hoe hun relatie met het Haagse onderwijs is. Onder studenten en onderwijsinstellingen is geïnventariseerd hoe zij de samenwerking met internationale werkgevers beoordelen. Naar aanleiding van deze onderzoeken zijn diverse acties ingezet. Zie bijvoorbeeld de organisatie van een International City Podium waar werkgevers, onderwijsinstellingen en studenten elkaar ontmoeten. Er is een begin gemaakt om de structurele samenwerking van betrokken partijen te verstevigen en het organiseren van meer stageplaatsen voor Haagse studenten mogelijk te maken. Vanaf 2014 zal het International Community Platform deze aanpak verder uitrollen. Daarbij ligt de nadruk op activiteiten waarvan studenten en de internationale arbeidsmarkt profijt kunnen hebben en die professionalisering van de samenwerking mogelijk maakt.

Trekkers

International Community Platform (inclusief aangesloten werkgevers) en onderwijsinstellingen (Campus Den Haag Universiteit Leiden), De Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland, ROC Mondriaan, TU Delft.

Financiering

Gemeente Den Haag financiert samen met internationale werkgevers en onderwijsinstellingen.

SECTOR VEILIGHEID

Waar werken we naartoe?

Het is noodzakelijk dat zowel nieuw als bestaand onderwijsaanbod aansluit bij de recente ontwikkelingen in de groeiende en dynamische veiligheidssector in de Haagse regio.

Met welke acties?

1. Doorontwikkeling veiligheidsonderwijs.
2. Doorontwikkeling Cyber Security Academy.

► ACTIE 2

Doorontwikkeling veiligheidsonderwijs

Sinds 2013 ligt er een plan voor een brede opleiding Veiligheidsonderwijs op niveau 4 (Stepping Stones 4 Safety and Security), die aansluiting geeft op de opleiding Integrale Veiligheidskunde van De Haagse Hogeschool. De Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan ontwikkelen sinds 2013 gezamenlijk nieuwe onderwijsinitiatieven. Een brede Wiki Safety en Security is in de maak. E-learningprogramma's gericht op de gehele veiligheidsketen worden op mbo en hbo niveau ontwikkeld. Daarbij sluiten ROC Mondriaan en de Haagse Hogeschool aan bij de human capital-agenda van The Hague Security Delta. Insteek is om in het veiligheidsonderwijs steeds meer te werken vanuit

praktijkgerichte en integrale veiligheidsvraagstukken uit de praktijk. Deze vraagstukken worden onder andere aangedragen door leden van de HSD. Samenwerking met het werkveld heeft grote prioriteit. Gemeente, onderwijsinstellingen en diverse partijen uit de veiligheidssector verkennen daarnaast in 2014 de mogelijkheden om toe te werken naar een Europees gecertificeerd onderwijsaanbod.

Trekkers

ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool.

Partner

- The Hague Security Delta, zie www.thehaguesecuritydelta.com.

Beoogde partner

- Ecabo

Financiering

Vooralsnog vindt financiering plaats vanuit de onderwijsinstellingen. Mogelijk komen middelen vrij vanuit het investeringsfonds Mbo. In dat geval overweegt de gemeente of cofinanciering aan de orde kan zijn.

▶ ACTIE 3

Cyber Security Academy doorontwikkelen

Fricties op de arbeidsmarkt op het terrein van cyber security hebben er in 2013 toe geleid dat de Universiteit Leiden, Technische Universiteit Delft en de Haagse Hogeschool aan de opbouw van de Cyber Security Academy hebben gewerkt. Dit is gedaan onder leiding van een door de gemeente geconsulteerde kwartiermaker. Het doel van de CSA is om een vernieuwend multidisciplinair opleidings- en activiteitenaanbod voor hoger opgeleiden aan te kunnen bieden. In september 2014 gaat de Academy formeel van start met onder andere het executive masterprogramma Cyber Security. Er is ook een open programma-aanbod (onder andere de Leergang Crisiscommunicatie bij Cyber Security) in ontwikkeling en maatwerk behoort tot de mogelijkheden. Om de CSA tot een groot succes te maken is doorontwikkeling van het aanbod in de komende jaren een randvoorwaarde.

Trekkers

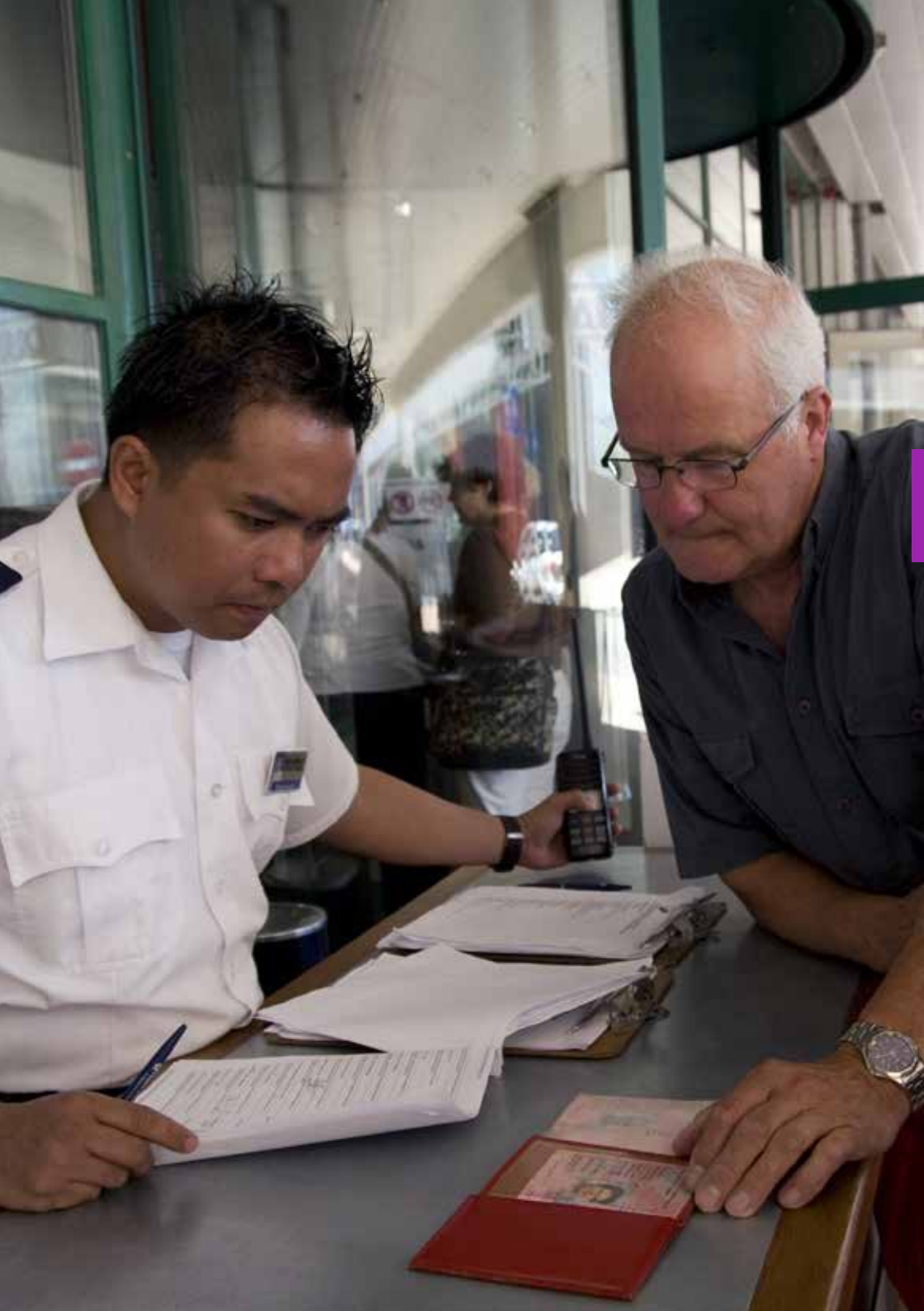
TU Delft, Universiteit Leiden, De Haagse Hogeschool.

Partners

Aangesloten partners van The Hague Security Delta.

Financiering

De gemeente Den Haag financiert tot en met het einde van het studiejaar 2014-2015 de aanloopkosten van de realisatie van de CSA.

Speerpunt 5

Ondernemerschap stimuleren via het onderwijs

Uitdaging

Inmiddels verdient één op de acht werkende Nederlanders zijn of haar geld als ondernemer. Een groot deel van de generatie die nu opgroeit zal waarschijnlijk ergens in zijn of haar carrière gedurende een periode ondernemer zijn. In die zin is het voor elke jongere van belang om ‘ondernemende kwaliteiten’ te ontwikkelen en zo op de arbeidsmarkt van de toekomst zijn of haar weg te vinden. Dit kan zijn als ondernemer of als ‘ondernemende werknemer’ binnen een bedrijf. Voor 62% van de studenten is ondernemerschap een reële beroepswens en 23% van hen geeft aan zeker ondernemer te willen worden.

Daarom willen we dat ondernemende kwaliteiten en ondernemerschap blijvend aandacht krijgen in het onderwijs. Zodoende krijgen jonge mensen al lerend de juiste ondernemende houding, kennis en vaardigheden mee. Dat leidt in de toekomst tot ondernemende werknemers en succesvolle ondernemers.

Waar werken we naartoe?

- Meer jongeren komen tijdens hun schoolloopbaan in aanraking met ondernemerschap als optie voor een loopbaan;
- Meer jongeren kiezen voor zelfstandig ondernemerschap.

Met welke acties?

1. Ondernemerschap en ondernemendheid borgen in het onderwijs.
2. Virtueel informatiepunt opzetten en ondernemerschapsevenement organiseren.
3. Netwerk van docenten en ondernemers vormen.

▶ ACTIE 1

Ondernemerschap en ondernemendheid borgen in het onderwijs

Dit kan door ondersteuning van docenten bij ondernemerschaponderwijs, interactie en samenwerking met het bedrijfsleven en het vergroten van toegankelijkheid (best practices). Verschillende partijen zijn actief op dit onderdeel. De gemeente Den Haag biedt enige mogelijkheden om vooral de borging te stimuleren.

Trekkers

ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool.

Partners

- MKB Den Haag, VNO-NCW Den Haag;
- Hogeschool Inholland;
- ROC ID-College;
- AOC Wellant;
- Lentiz MBO Greenport;
- Scholen voor voortgezet onderwijs;
- Campus Den Haag Universiteit Leiden;
- Spirit4You;
- Kenniscentrum Handel.

Er wordt nog naar meer partners gezocht.

Beoogde partners

- Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten;
- Hotelschool The Hague.

Financiering

De gemeente Den Haag zal voor 2015 bekend maken welke mogelijkheden er zijn. Dit loopt via het Budgetoverzicht Onderwijsbeleid 2015, tweede tranche. Dit overzicht verschijnt in november 2014.

▶ ACTIE 2

(Virtueel) informatiepunt opzetten en ondernemerschapsevenement organiseren

Dit virtuele informatiepunt krijgt de vorm van een digitale community. Dit wordt verder uitgewerkt aan de hand van een vraag/aanbodmodel waarbij zowel het onderwijs als

(toekomstige) ondernemers centraal staan. Het ondernemerschapsevenement vindt met ingang van 2012 tweejaarlijks plaats en wordt gecontinueerd.

Trekkers

ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool.

Partners

- MKB Den Haag;
- VNO-NCW Den Haag;
- Hogeschool Inholland.

Er wordt nog naar meer partners gezocht.

Financiering

Voor deze actie wordt gezocht naar een duurzaam financieringsmodel.

▶ ACTIE 3

Netwerk vormen van docenten en ondernemers

In het voortgezet onderwijs, het mbo en het hbo zijn docenten al actief bezig met ondernemerschap. Het netwerk van docenten en ondernemers dat vanaf 2013 is geïnitieerd, wordt voortgezet. Daarin worden informatie en kennis over ondernemerschap en lopende projecten uitgewisseld.

Trekkers

ROC Mondriaan, De Haagse Hogeschool.

Partners

- MKB Den Haag;
- VNO-NCW Den Haag;
- Hogeschool Inholland.

Er wordt nog naar meer partners gezocht.

Financiering

Voor deze actie wordt gezocht naar een duurzaam financieringsmodel.

Speerpunt 6

Jongeren helpen met een goede loopbaanstart

Uitdaging

Veel jongeren vinden het moeilijk om een realistisch beeld te vormen van hun toekomstige beroep. Dat maakt het lastig voor hen om de juiste opleiding te kiezen. Een goede loopbaanoriëntatie moet gebaseerd zijn op reële informatie over beroepen en kansen op werk. Daarom hebben we met de gemeenten en de onderwijsinstellingen in de regio Haaglanden de website www.bekijkjetoekomstnu.nl ingericht. We zetten de discussie voort over transparantie in de studievoorlichting over arbeidsmarktperspectieven. Naast goede loopbaanoriëntatie vraagt een goede loopbaanstart ook om een passende stage- of leerarbeidsplaats. Het stage- en leerbanenbeleid moet steviger verankerd worden in de samenwerking tussen scholen en werkgevers. Een deel van de jongeren heeft geen werkervaring bij de entree op de arbeidsmarkt. Daardoor vinden ze minder makkelijk een baan. Tijdelijke werkarrangementen zoals traineeprogramma's kunnen deze kloof dichten.

Dit speerpunt is onderverdeeld in een aantal subthema's, waar vervolgens acties uit voortvloeien. Het gaat om de volgende subthema's:

- Loopbaanoriëntatie;
- Stages en leerbanen;
- Tijdelijke werkarrangementen voor jongeren.

LOOPBAANORIËNTATIE

Waar werken we naartoe?

- Jongeren kiezen beter onderbouwd voor een bepaalde studie en loopbaan;
- Jongeren hebben goed zicht op (regionale) arbeidsmarktperspectieven.

Met welke acties?

1. Vmbo- en mbo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden.
2. 8- tot 12-jarigen laten kennismaken met de wereld van het werk.
3. Havo- en vwo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden.

▶ ACTIE 1

Vmbo- en mbo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden

In de beleidsvoornemens inzake Vernieuwing Vmbo en het Techniekpact is aangekondigd dat loopbaanoriëntatie vanaf 2015 een verplicht onderdeel wordt van de onderwijsprogramma's in het vmbo. Daarom continueren we de vmbo-mbo activiteiten en anticiperen we op deze verplichting.

Binnen deze actie spelen de volgende initiatieven:

- Bestaande activiteiten voor loopbaanoriëntatie worden gecontinueerd. Zie de website www.bekijkjetoekomstnu.nl, waar jongeren zich kunnen oriënteren op hun loopbaan. Op deze site hebben onderwerpen als arbeidsmarktrelevantie en ouderbetrokkenheid een prominente plek gekregen;
- Extra aandacht is er voor de volgende onderwerpen:
 - Ondernemerschap;
 - De sector techniek;
 - Nieuwe technologische mbo-opleidingen die in 2014 van start gaan;
 - De Greenport/groen opleidingen.
- De volgende onderdelen worden gecontinueerd:
 - De mbo-gids Wegwijs in het mbo;
 - De beroepenbeurs Spots on Jobs;
 - Proefstuderen in het mbo;
 - Het coachingsproject Zaak & Co.
- Spirit4You betreft werkgevers bij www.bekijkjetoekomstnu.nl en de beroepenbeurs Spots on Jobs.
- ZorgZijnWerkt en Spirit4You continueren de gastlessen op het vmbo over werken in de zorg.
- Anticiperend op de verplichting inzake loopbaanoriëntatie in het vmbo wordt een regionale keuzemodule vmb-mbo ontwikkeld die in een webbased omgeving voor iedereen toegankelijk zal zijn.

Trekker

Spirit4You (samenwerkingsverband vmbo-mbo in de regio Haaglanden)

Partners

- De Haagse Hogeschool;
- Hogeschool Inholland;
- UWV Werkbedrijf Den Haag / Leiden voor arbeidsmarktgegevens;
- SBB en de aangesloten kenniscentra voor Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven zoals Ecabo en Kenniscentrum Handel;
- Scholen voor vmbo en mbo;
- Stichting Champs on Stage;
- VNO-NCW Den Haag;
- MKB Den Haag;
- Werkgeverskoepels zoals ZorgZijnwerkt en Koninklijke Metaalunie;
- Belangstellende bedrijven en organisaties als Imtech, Middin en Greenport.

Financiering

De gemeente Den Haag heeft via het budgetoverzicht onderwijs budget beschikbaar gesteld voor loopbaanoriëntatie vmbo-mbo in 2014. De acht andere gemeenten in de regio Haaglanden doen dit eveneens.

► **ACTIE 2**

8- tot 12-jarigen laten kennismaken met de wereld van het werk

In 2012-2013 is met verschillende basisscholen van gedachten gewisseld over het laten kennismaken met de wereld van het werk door kinderen van 8 tot 12 jaar. De reacties waren wisselend, variërend van enthousiast tot terughoudend. De schoolbesturen van het basisonderwijs zijn geen partner bij deze Actieagenda. Daarom ligt het meer voor de hand om via de lokale educatieve agenda's, waarover gemeenten en basisscholen overleggen, plannen te ontwikkelen. De gemeente Den Haag brengt in 2015 partijen in Den Haag bij elkaar om dit nader vorm te geven. In de gemeente Westland wordt ook aan dit thema gewerkt. Daar gebeurt dit onder andere door smaaklessen te ontwikkelen samen met basisscholen in Westland en op termijn ook in andere gemeenten. Daarnaast zal de regio Haaglanden in 2014 aansluiten op het landelijk digitaal loket Techfinder/Techniekmagazijn Haaglanden om oriëntatie op wetenschap en techniek ook in het basisonderwijs te bevorderen. Ook wordt geïnventariseerd hoe ouders hierbij betrokken kunnen worden.

Trekker

Gemeente Den Haag start deze actie op voor Den Haag, maar wil graag dat een partner deze zo snel mogelijk gaat trekken. Gemeente Westland start met de ontwikkeling van smaaklessen met de basisscholen.

Beoogde partners

- Schoolbesturen primair onderwijs;
- De ouders van 8-12-jarigen.

Financiering

De gemeente Den Haag stelt budget beschikbaar via het jaarlijkse budgetoverzicht onderwijs.

► ACTIE 3

Havo- en vwo-leerlingen loopbaanoriëntatie bieden

De gemeente Den Haag neemt het initiatief tot het opstellen van een (regionaal) actieplan in samenwerking met de scholen. Na besluitvorming wordt dit uitgevoerd. In het actieplan is nadrukkelijk aandacht voor techniek, greenport/groene opleidingen en zorg. Voor groen wordt een verbinding gelegd met de campagne It's Alive.

Op grond van het beleid Kwaliteit in verscheidenheid voor het hbo wordt het inschrijfmoment vervroegd. Daardoor moeten havo- en vwo-leerlingen zich eerder aanmelden: vóór 1 mei 2014. De onderwijsinstellingen kunnen dan nog goed zien of de jongere op de juiste opleiding komt. De loopbaanoriëntatie voor het havo/vwo moet hierop worden toegespitst.

Trekker

Gemeente Den Haag, voor inbreng groene sector: LTO en SOB Westland.

Partners

- SBB en de aangesloten kenniscentra voor Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven;
- Scholen voor voortgezet onderwijs, mbo en hbo in de regio Haaglanden;
- VNO-NCW Den Haag;
- MKB Den Haag;
- Greenport.

Financiering

De gemeente Den Haag stelt budget beschikbaar via het jaarlijkse budgetoverzicht onderwijs.

STAGES EN LEERBANEN

Waar werken we naartoe?

- Jongeren worden tijdens hun stages en leerbanen goed en inhoudelijk begeleid;
- Door effectieve combinaties van leren en werken ronden meer jongeren hun opleiding succesvol af;
- Bedrijven die leerbedrijf willen worden, krijgen hiervoor ondersteunende activiteiten aangeboden.

Met welke acties?

4. Inspelen op knelpunten bij reguliere stages en leerbanen.
5. Ondersteunende activiteiten bieden aan bedrijven die leerbedrijf willen worden.
6. Stageplaatsen en leerbanen verwerven voor jongeren die extra begeleiding nodig hebben.

► ACTIE 4

Inspelen op knelpunten bij reguliere stages en leerbanen

- We gaan door met het project Champs on Stage om de kwaliteit van de stages in het vmbo te bevorderen;
- De gemeente Den Haag stelt jaarlijks in het budgetoverzicht Onderwijsbeleid een budget beschikbaar om knelpunten aan te pakken rond stages en leerbanen in het mbo en hbo. Mbo- en hbo-instellingen kunnen gebruik maken van deze mogelijkheden;
- In 2014 is budget toegekend aan onderstaande projecten om diverse knelpunten aan te pakken:
 - Lerende wijkcentra;
 - Pimp your house/Rode Dorp;
 - Stages voor doktersassistenten.

Trekker

De gemeente Den Haag nodigt scholen voor beroepsonderwijs en bijvoorbeeld organisaties als Stichting Champs on Stage uit om met voorstellen te komen via het jaarlijkse budgetoverzicht Onderwijsbeleid.

Partners

- Scholen voor vmbo, mbo en hbo;
- Stichting Champs on Stage;
- Koninklijke Metaalunie.

Financiering

Het bedrijfsleven heeft in 2014 € 150.000,- beschikbaar gesteld aan Champs on Stage. De gemeente Den Haag heeft hiervoor ook € 150.000,- beschikbaar gesteld. De gemeente Den Haag heeft in het budgetoverzicht onderwijsbeleid 2014 budget beschikbaar gesteld aan ROC Mondriaan voor de 3 beschreven projecten.

► ACTIE 5

Ondersteunende activiteiten bieden aan bedrijven die leerbedrijf willen worden

Op dit moment ligt de erkenning van leerbedrijven in het mbo in handen van de kenniscentra voor beroepsonderwijs en bedrijven. Nu het Rijk heeft besloten fors te bezuinigen op deze kenniscentra, heeft dat gevolgen voor de erkenningsprocedures. Op dit moment, maart 2014, is nog niet geheel duidelijk welke veranderingen dat tot gevolg heeft. Ook heeft het Rijk recentelijk de fiscale regelingen veranderd voor werkgevers die jongeren een leerbaan bieden. De oude fiscale regeling is omgezet in een subsidieregeling die niet alleen geldig is voor het mbo, maar ook voor delen van het vmbo en hbo. De gemeente Den Haag brengt met de kenniscentra, de ROC's en AOC's in kaart wat de gevolgen zijn.

Trekker

Gemeente Den Haag

Partners

- Kenniscentra voor Beroepsonderwijs en Bedrijfsleven zoals:
 - Kenniscentrum Handel;
 - Ecabo;
 - Calibris;
- ROC's en AOC's in de regio Haaglanden.

Financiering

Geen

► ACTIE 6

Stageplaatsen en leerbanen verwerven voor jongeren die extra begeleiding nodig hebben

Er zijn jongeren die extra begeleiding nodig hebben in hun stage en bij de overstap naar een baan. Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs;
- jongeren in de Wajong;
- jongeren die zich melden bij het Jongeren Interventie Team.

De gemeente Den Haag heeft de al bestaande aanpak van nazorg in het praktijkonderwijs uitgebreid naar de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs. Een volgende stap is om er via een eenduidige procedure voor te zorgen dat jongeren op een passende stageplaats of leerbaan terecht komen. Daarbij moet nog een verbinding gemaakt worden naar de gevolgen van de hervormingen van de Wajong, AWBZ, Jeugdzorg en Passend Onderwijs, zoals die in gang gezet zijn door het Rijk.

Trekker

Gemeente Den Haag

Partners

- Praktijkscholen;
- Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs;
- ROC Mondriaan.

Beoogde partners

- Werkgevers(organisaties) als Koninklijke Metaalunie en Middin.

Financiering

Nog niet bekend.

TIJDELIJKE WERKARRANGEMENTEN VOOR JONGEREN

Waar werken we naar toe?

Naar een breed scala aan tijdelijke werkarrangementen om jongeren de kans te geven om werkervaring op te doen.

Met welke acties?

7. Startersbeurzen en leerwerkcheques beschikbaar stellen in Den Haag.
8. Leerwerkcheques beschikbaar stellen in Zuid-Holland Centraal.
9. Verkenning naar traineeprogramma in de Greenport.
10. Uitbreiding deelnemers The Hague Mobile Academy.
11. Jongeren werkervaring laten opdoen in de ICT.
12. Verkenning nieuwe tijdelijke werkarrangementen in ICT.

► ACTIE 7

Startersbeurzen en leerwerkcheques beschikbaar stellen in Den Haag

De gemeente Den Haag stelt in 2014 via www.startersbeurs.nu/den-haag ongeveer 200 startersbeurzen ter beschikking. Deze zijn bedoeld voor hoogopgeleide Haagse jongeren tot 27 jaar die werkervaring willen opdoen om daarmee hun kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren. Daarnaast biedt de gemeente Den Haag leerwerkcheques voor jongeren van praktijkscholen, voortgezet speciaal onderwijs en (in beperkte mate) voor jongeren die geen leerbaan kunnen vinden.

Trekker

Gemeente Den Haag

Beoogde partners

- Werkgevers;
- Hogescholen en universiteiten, ROC Mondriaan, Praktijkscholen;
- Jongerenorganisaties;
- Organisaties van werkzoekenden zoals De Broekriem.

Financiering

Voor startersbeurzen is €650.000,- beschikbaar gesteld voor 2014. Voor leerwerkcheques is voor 2013 en 2014 €150.000,- beschikbaar gesteld. Voor 2015 en later is nog niets bekend.

► ACTIE 8

Leerwerkcheques beschikbaar stellen in Zuid-Holland Centraal

De gemeenten in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal bieden jongeren tussen de 16 en 27 jaar die niet naar school gaan tot 31 januari 2014 de mogelijkheid om een leerwerkcheque aan te vragen bij hun gemeente. Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp bieden die mogelijkheid ook aan werkzoekenden boven de 27 jaar, zie hiervoor www.leerwerkcheque.nl.

Trekkers

Gemeente Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Wassenaar.

Financiering

Door de betrokken gemeenten.

► ACTIE 9

Verkenning naar traineeprogramma in de Greenport

Werkgevers in de Greenport zijn steeds vaker op zoek naar hoger opgeleid personeel. Op initiatief van de gemeente Westland en de gemeente Den Haag wordt verkend of een Greenport-traineeprogramma gestart kan worden met werkzoekende hoogopgeleide jongeren uit de regio Haaglanden.

Trekkers

Gemeente Westland voor de benadering van de werkgevers. Gemeente Den Haag voor de benadering van jonge werkzoekenden.

Partners

- Werkgevers in de Greenport

Financiering

Door partijen gezamenlijk dan wel gezamenlijk te verwerven financiering elders.

► ACTIE 10

Verhogen aantal deelnemers The Hague Mobile Academy

De Stichting The Hague Mobile Academy is opgericht door Sharewire en de gemeente Den Haag. Het biedt hbo- en wo-afgestudeerden een platform waar zij praktische kennis en vaardigheden kunnen opdoen met de ontwikkeling van innovatieve mobiele apps. De opgedane kennis en (werk)ervaring verbetert de positie van de deelnemer als starter op de arbeidsmarkt, draagt bij aan de optimale ontplooiing van jong talent en sluit aan op actuele behoeftes van de markt op gebied van mobiele vraagstukken. De twintig jongeren die zijn gestart in 2013 zullen in februari 2014 klaar zijn.

In 2014 wil The Hague Mobile Academy met veertig jongeren aan de slag en in 2015 is het streefaantal tachtig jongeren/studenten.

Trekker

The Hague Mobile Academy

Partners

- Sharewire;
- Gemeente Den Haag.

Beoogde partners

- Pitch The Hague;
- Netwerken van ICT-ondernemers.

Financiering

Voor 2013 een bijdrage van de gemeente Den Haag.

Voor 2014 en 2015 is de financiering nog niet bekend.

► ACTIE 11

Jongeren werkervaring laten opdoen in de ICT (1)

PhPeople is gespecialiseerd in het opleiden en uitzenden van ICT-ers. PhPeople laat bij wijze van pilot zes jongeren werkervaring opdoen. Als dit goed uitpakt krijgt dit een vervolg.

Trekkers

Phpeople, gemeente Den Haag.

Beoogde partners

Pitch The Hague;

Netwerken van ICT-ondernemers.

Financiering

Voor 2013 een bijdrage van de gemeente Den Haag. Voor 2014 en 2015 is de financiering nog niet bekend.

► ACTIE 12

Jongeren werkervaring laten opdoen in de ICT (2)

Binnen de ICT-sector zijn verschillende initiatieven opgezet om te voorzien in de behoefte aan goed geschoold personeel, zie hiervoor bijvoorbeeld actie 10 en 11. De gemeente Den Haag wil graag verkennen of er meer tijdelijke werkarrangementen voor jongeren kunnen worden ontwikkeld waarbij de Haagse startersbeurs/leerwerkcheque voor jonge werkzoekenden kan worden ingezet. Als eerste stap wordt hiertoe een kenniscafé georganiseerd. Dan wordt ook bekeken of hier aandacht aan kan worden besteed op het Den Haag Telecom Congres in het najaar van 2014.

Trekker

Gemeente Den Haag

Beoogde partners

- Pitch The Hague;
- Netwerken van ICT-ondernemers;
- ROC Mondriaan;
- Haagse Hogeschool;
- Hogeschool Inholland.

Financiering

Is onderdeel van de verkenning.

Speerpunt 7

Greenport Horti Campus: leren en werken in de Greenport

Uitdaging

De Nederlandse sector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen behoort internationaal tot de absolute wereldtop. Of het nu gaat om vakmanschap, ondernemerschap, innovatiekracht of kennisniveau, de Nederlandse tuinbouw staat wereldwijd hoog aangeschreven. Vanwege deze speciale positie maakt deze sector terecht deel uit van het landelijke Topsectorenbeleid. Uitvoering van dit beleid wordt via de Human Capital Agenda geregeld. Het doel is: deze voor de Nederlandse economie belangrijke sector versterken met een uitstekende onderwijs- en kennisstructuur van internationale allure.

Een belangrijk deel van de Nederlandse tuinbouw is geconcentreerd in de regio Westland, Oostland en Barendrecht. De activiteiten omvatten de totale keten van veredeling, toelevering, teelt, handel, logistiek, zakelijke dienstverlening en techniek. In deze regio zijn meerdere bedrijven gevestigd die op hun terrein wereldmarktleider zijn. Ze werken met met hoog gekwalificeerd personeel en state of the art high-tech voorzieningen. Het is van het grootste belang deze bedrijven zo goed mogelijk te blijven bedienen met goed opgeleide medewerkers. Daarvoor zijn onderwijs en kennisoverdracht de geëigende instrumenten. De regio vraagt om meer teeltspecialisten en afgestudeerde professionals op het gebied van onder andere bedrijfskunde, marketing, handel, finance, logistiek, informatica en zakelijke dienstverlening. Daarbij is sprake van een toenemende kloof tussen de hoeveelheid gediplomeerde schoolverlaters en de verwachte vraag/behoefte aan talenten met een mbo- of hbo-diploma. Dit betekent dat de huidige opleidingen niet voldoende gediplomeerden afleveren om de toekomst van de Greenport in Westland-Oostland en Barendrecht te garanderen. Tenslotte vraagt de regio om meer mogelijkheden om in praktijkbedrijven te kunnen werken. De conclusie is duidelijk: om de economische positie van de Greenport in Westland, Oostland en Barendrecht voor langere termijn te kunnen garanderen en om nieuwe kansen (nationaal en internationaal) te kunnen oppakken, is een stevig actieprogramma nodig.

Waar werken we naar toe?

- Grote instroom van nieuwe studenten in Greenport-gerelateerde opleidingen;
- Nieuwe mogelijkheden om ook via andere opleidingen aan goede afgestudeerden te komen;
- Gerichte opleiding en inspiratie van zittend personeel en werving van nieuw personeel;
- Een doelgerichte samenwerkingsstructuur tussen overheid, onderwijsinstellingen en bedrijven;
- Kennis dicht bij ondernemers;
- Goed imago van de greenport als innovatieve werkgever en een sector die carrièreperspectief biedt;
- Sterke positionering van de Greenport Horti Campus als kennis- en opleidingscentrum voor de internationale hortibusiness.

Met welke acties?

1. Sterke agenda's in Westland, Oostland en Barendrecht voor een sterke Greenport Horti Campus.
2. Aanpak mbo-hbo door nauwe samenwerking van Inholland, Lentiz en Edudelta met landelijke instanties. Belangrijk is hierbij de inrichting van het Groene Lyceum.
3. Opzetten stageloket voor bedrijven en mbo-hbo-instellingen.
4. Verbetering imago Greenport bij jongeren van 4-18 jaar.

In 2012 is met tal van betrokkenen uit onderwijs, ondernemers en gemeenten een businessplan Greenport Horti Campus 2012 - 2015 opgesteld, zie www.greenporthorticultivatie.nl. Daar is ook te vinden wie de uitvoering op zich hebben genomen.

► ACTIE 1

Sterke agenda's in Westland, Oostland (Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp) en Barendrecht voor een sterke Greenport Horti Campus

Binnen deze actie spelen de volgende activiteiten en initiatieven:

- Verhuizing van MBO-Westland van de huidige locatie naar Trade Parc Westland en samenwerking met Food & Flower Experience Center, Demokwekerij en Tomatoworld;
- Inzet lector Groene Biotechnologie, samenwerking met Bio Base Westland;
- Start van een Greenport-opleiding mbo-4 bij MBO Oostland in Bleiswijk;
- Uitbouw van het Horticultural Experience Center;
- Vier Innovatie- en Demonstratiecentra;
- Een Netwerkhuis;
- Samenwerking met Wageningen University and Research en GreenQ;
- Een incubator;
- Vorming van een Samenwerkingsverband Onderwijs Bedrijfsleven in Barendrecht;
- Doorontwikkeling van de Federatie MBO Barendrecht;
- De vorming van Greenport Board;
- Versterking van de beroepscampus aan de Dierensteinweg in Barendrecht;
- Coördinatie en afstemming van deze lokale activiteiten.

Trekkers

Voor Westland: gemeente Westland en Lentiz;

Voor Barendrecht: gemeente Barendrecht en Edudelt;

Voor Lansingerland: gemeente Lansingerland, Lentiz, Edudelta, Melanchton en WUR en GreenQ.

Partners

- Demokwekerij;
- Tomatoworld;
- Food & Flower Experience Centre;
- ROC Mondriaan;
- ROC Albeda;
- ISW Westland.

► ACTIE 2

Aanpak mbo-hbo door nauwe samenwerking van Inholland, Lentiz en Edudelta met landelijke instanties

Binnen deze actie spelen de volgende activiteiten en initiatieven:

- Inrichting van het Groene Lyceum;
- Opzetten innovatieve mbo-opleiding Green Innovation/Biobased tuinbouw met sterke interactie met het innovatieve bedrijfsleven en doorstroom naar hbo. Dit komt voort uit de vraag van het bedrijfsleven om innovatieve ondernemende jongeren op te leiden in de tuinbouw en hen direct ook kennis en vaardigheden op het gebied van bio-based ontwikkelingen mee te geven;
- Versterking mbo-curriculum rondom kastechniek in samenwerking met bedrijfsleven. Er is toenemende vraag naar jongeren die vanuit een groene achtergrond en opleiding ook verstand hebben van kastechniek en technologie. In nauwe samenwerking met het bedrijfsleven willen we deze vraag van het bedrijfsleven oppakken;
- Upgrade bestaande mbo- en hbo-opleidingen rondom marketing, sales en afzet;
- Opzetten mbo-opleiding Keten en Agrologistiek (branche-erkend). Ook hierbij is er een stevige vraag vanuit de bedrijven om meer jongeren op te leiden in Ketens en Agrologistiek. Dit vraagt om een innovatieve opleiding;
- Opzetten mbo-hbo-opleiding/module rondom Stadslandbouw;
- Verkenning (on)mogelijkheden voor Advanced Degree-traject inclusief marktverkenning met als specifieke focus de Greenport;
- Pilot Digitale Groene Leeromgeving, voortbouwend op ervaringen vanuit de FruitAcademie. Er is een toenemende vraag van bedrijven en jongeren om op een moderne manier delen van de opleiding te kunnen doen, onafhankelijk van tijd en plaats. Op deze vraag geven we met deze activiteit antwoord, voortbouwend op eerdere initiatieven;
- International Innovation lab;
- Opzetten International Centers of Expertise en projectbureau, gericht op het versterken van de ontwikkeling en uitvoering van Engelstalige opleidingen en opleidingsmodules;
- Samenhang cursusaanbod voor ondernemers en medewerkers op verschillende niveaus in de organisatie;
- Nauwe aansluiting bij Agro Opleidingshuis en Horti Bedrijfschool.

Trekkers

Lentiz, Edudelta.

Partners

- ROC Mondriaan;
- Hogeschool Rotterdam;
- Haagse Hogeschool;
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
- Hogeschool Inholland.

► ACTIE 3

Opzetten stageloket voor bedrijven en mbo-hbo-instellingen

Binnen deze actie spelen de volgende activiteiten en initiatieven:

- Vorming van een regionaal Meldpunt Stages als extra kanaal voor de bedrijven en onderwijsinstellingen om het onderlinge netwerk te verstevigen. Dit Meldpunt Stages wordt medegefinancierd door LTO (met Colland-gelden);
- Betere aansluiting op de vraag vanuit het bedrijfsleven als het gaat om stages: de juiste student op de juiste plek;
- Meer bedrijfsleven voor de klas: professionals vanuit de sector inspireren studenten met vakinhoudelijke gastcolleges;
- Docentstages in het bedrijfsleven: docenten worden dichter bij de praktijk geschoold;
- Verkennen van demogelijkheid om traineeprogramma's voor mbo, hbo en wo op te zetten. In ieder geval wordt samen met de gemeente Den Haag de mogelijkheid voor hoger opgeleiden uit Den Haag in de Greenport onderzocht, zie speerpunt 6.

Trekkers

LTO, Lentiz, Edudelta, De Haagse Hogeschool, Hogeschool Rotterdam en Hogeschool Inholland.

Partner

Gemeente Den Haag

► **ACTIE 4**

Verbetering imago Greenport bij jongeren van 4-18 jaar

Binnen deze actie spelen de volgende activiteiten en initiatieven:

- Op de Greenport gericht inhoudelijk aanbod voor 4- tot 17-jarigen;
- Doorstart van It's Alive, een campagne voor jongeren.

Speerpunt 8

Leren en werken in de ICT aantrekkelijker maken

Uitdaging

Waar werken we naar toe?

Bedrijven en instellingen beschikken over voldoende personeelsaanbod in ICT-beroepen.

Met welke acties?

1. Ontwikkelen van aansprekende opleidingen samen met de telecomsector.
2. Verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de ICT-sector.

► ACTIE 1

Ontwikkelen van aansprekende opleidingen met de telecomsector

Al jaren heeft de regio Haaglanden een zeer sterke positie in de telecommunicatiesector. Deze sector speelt een voorname rol in de economische groei van Nederland. Zo'n 5% van deze groei kan direct aan telecom worden gerelateerd en ongeveer 25% van de groei is indirect het gevolg van de innovatieve kracht van de telecomsector. De aanwezigheid van veel en zeer diverse partijen in de telecomketen geeft Den Haag een unieke positie om te komen tot een Telecom Research Innovation & Business Parc. Dit gebeurt met commitment van het Telecom Netwerk Den Haag in combinatie met door de onderwijsinstellingen ontwikkelde Telecomroute. Het Telecom Research Innovation & Business Parc koppelt de acties onderwijs, onderzoek en bedrijvigheid aan elkaar. Zo ontstaan er impulsen voor innovatie en kruisbestuiving tussen de verschillende partijen in de keten. De regio Haaglanden heeft op dit moment geen geïntegreerde telecomopleiding met een doorlopende leerlijn. Telecom kent vele facetten, die allemaal in deze doorlopende leerlijn aan bod komen. Het gaat dan niet alleen om techniek, maar ook om zaken als finance, distributie, logistiek en marketing. De verschillende opleidingsinstituten stemmen de nieuwe en de te ontwikkelen telecomopleidingen op elkaar af en stemmen deze ook af met de telecomsector.

Trekker

Telecomnetwerk Den Haag

Partners

- Gemeente Den Haag;
- ROC Mondriaan.

Beoogde partners

- Price Waterhouse Cooper;
- The Ant Works;
- ABN-Amro;
- WFIA;
- Talentpointer;
- TU Delft;
- Haagse Hogeschool;
- ROC Mondriaan;
- Ecabo.

Financiering

Businesscase Telecom Research Innovation & Business Parc: gemeente Den Haag. Voor het ontwikkelen van de opleidingsroutes wordt mogelijk een beroep gedaan op het Investeringsfonds mbo (i.o.).

► ACTIE 2

Verbetering aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de ICT-sector

De Kennisalliantie (opgegaan in Innovation Quarter) heeft het zogenoemde Dutch IT Delta programma opgesteld. Dit op basis van een rapport over de arbeidsmarkt in de ICT-sector. Het programma heeft twee doelstellingen. Enerzijds is het doel om te werken aan uitbreiding van de ICT-bedrijvigheid in de regio en ICT-branding van de regio. Anderzijds is het doel om te komen tot een betere aansluiting van het onderwijs op dit deel van de arbeidsmarkt. Er vindt een eerste verkenning plaats om dit uit te werken.

Trekker

De gemeente Den Haag zoekt een trekker.

Beoogde partners

- Gemeente Den Haag;
- Gemeente Rotterdam;
- Gemeente Delft;
- Provincie Zuid-Holland;
- Ecabo;
- Siemens.

Beoogde partners

Nog niet bekend.

Financiering

Nog niet bekend.

9. Communicatie

Uitdaging

Wij streven naar een succesvolle community waarin alle deelnemers zowel online als in real life effectief samenwerken aan de realisatie van de gemeenschappelijke doelen. Gezamenlijk willen we werken aan een betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in de regio Haaglanden. De afgelopen periode is vooral tijd en aandacht gestoken in het vormgeven en opzetten van het platform www.geslaagdinhenvak.nl. Ook hier gaan we de volgende fase in, waarbij het belangrijk is om de deelnemers aan de Actieagenda meer online te activeren. Succes is sterk afhankelijk van de deelnemers zelf. Het platform is gecreëerd, nu is het tijd om dit platform actiever te gebruiken. Zo kunnen we zowel tijdens ontmoetingen als via de website kennis, ervaringen en ideeën uitwisselen en de effectiviteit van de actieagenda versterken.

Waar werken we naar toe?

De doelen van deze Actieagenda moeten behaald worden, zodat de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt verbetert. Communicatie wordt ingezet om de samenwerking rond de Actieagenda te optimaliseren. Door informatie en ontmoeting willen we de uitwisseling van kennis en dialoog stimuleren.

Met welke acties?

1. De online community www.geslaagdinhenvak.nl actief inzetten.
2. Kenniscafé's organiseren.
3. Werkconferentie Geslaagd in het vak in 2015.

► ACTIE 1

De online community www.geslaagdinhenvak.nl actief inzetten

Het aantal leden van de community moet naar de 300, waarbij vooral mensen van bedrijven worden uitgenodigd. In 2014 verschijnt driewekelijks een nieuwsflits met twee à drie artikelen, met een goede spreiding over de speerpunten.

▶ ACTIE 2

Kenniscafés organiseren

Voor 2014 hebben de volgende partners een activiteit met de community gepland:

- Kenniscafé over de stand van zaken op de arbeidsmarkt gerelateerd aan jeugdwerkloosheid, door de RegioRegisseur;
- Kenniscafé over mogelijkheden voor tijdelijke werkarrangementen in de ICT, zie speerpunt 6, actie 12;
- De RegioRegisseur organiseert in 2014 nog twee kenniscafés over thema's die vanuit de community aangedragen kunnen worden.

▶ ACTIE 3

Werkconferentie *Geslaagd in het vak in 2015*

Op een werkconferentie in het voorjaar van 2015 herijken we de Actieagenda. Dit doen we aan de stand van zaken op dat moment. We beoordelen dan welke relevante nieuwe ontwikkelingen zich in de loop van de tijd hebben voorgedaan bij de betrokken partijen en we kijken wat dan verder nodig is. Het streven is ook om dan de werkconferentie een internationaal tintje te geven, via de internationale contacten van de partners.

Trekker

Regioregisseur, het bedrijvenloket van De Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan.

Financiering

De gemeente Den Haag stelt via het budgetoverzicht onderwijsbeleid een budget beschikbaar voor het beheer en onderhoud van het platform en voor de nieuwsflitsen. De kosten van kenniscafés, excursies enzovoorts komen voor rekening van de organiserende partner, die mogelijk een bijdrage van de deelnemers vraagt.

10. Monitoring

Om de effecten van de Actieagenda Geslaagd in het vak te kunnen volgen is door de onderzoeksafdelingen van de gemeente Den Haag een monitor ontwikkeld. De eerste meting is in het najaar van 2013 gepubliceerd. Daarin is de situatie van 2012 en voorgaande jaren beschreven. In de komende jaren zal het onderzoek herhaald worden. Maar omdat de scope van Geslaagd in het vak 2.0 is verruimd, zal de monitor ook op een aantal punten aangepast moeten worden.

Ten eerste is het gebied waar naar gekeken wordt verruimd: van Den Haag naar de regio Haaglanden. Dit betekent dat niet meer kan worden volstaan met cijfers over Den Haag. Er moet ook gekeken worden naar de omliggende gemeenten. Dit betekent dat samenwerking gezocht wordt met de beleids- en onderzoeksafdelingen van de regiogemeenten, om zo de gewenste gegevens boven tafel te krijgen. Ten tweede zijn er nieuwe speerpunten bijgekomen en worden binnen bestaande speerpunten andere accenten gelegd. Dit betekent dat als de nieuwe Actieagenda Geslaagd in het Vak 2.0 is vastgesteld, de lijst van indicatoren nog eens kritisch bekeken moet worden en waar nodig aangevuld.

De beschikbare middelen voor de uitvoering van de monitor zijn beperkt. Destijds is al afgesproken dat er geen nieuwe gegevens voor de monitor worden verzameld; alleen van bestaande informatiebronnen wordt gebruik gemaakt. Dit principe wordt gehandhaafd. Er wordt gekeken hoe het beschikbare budget zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet.

De tweede uitgave van de monitor staat gepland voor het voorjaar 2015. In de loop van 2014 zal de opzet van de 'nieuwe' monitor met de leden van de klankbordgroep besproken worden. Daarna kan gestart worden met het verzamelen van de benodigde gegevens.

Daarnaast is het van belang methodieken te ontwikkelen die verkenningen van de arbeidsmarkt in de toekomst vergemakkelijken.

► **ACTIE 1**

Uitvoeren monitor Geslaagd in het vak 2.0

Trekker

Gemeente Den Haag

Partners die zitting hebben in de klankbordgroep van de Monitor

- VNO-NCW;
- International Community Platform;
- SBB;
- ROC Mondriaan;
- De Haagse Hogeschool;
- UWV Werkbedrijf Den Haag/Leiden;
- Onderzoekers van enkele deelnemende gemeenten.

Financiering

Gemeente Den Haag

► **ACTIE 2**

Monitoring arbeidsmarkt in 2040

Het is nodig om de behoefte aan personeel en hun competenties richting 2040 in kaart te brengen. Daarbij lijkt het nuttig om een methodische aanpak in te zetten. Future Search is zo'n methodiek waarmee De Haagse Hogeschool, Lectoraat Kennis-transfer in productinnovatie en procesinnovatie, ervaring heeft opgedaan. Op de regionale werkconferentie over de toekomst van de tuinbouw op 14 januari 2014 is door veertig ondernemers aangegeven dat zij belangstelling hebben om met zo'n methodiek de verkenning te doen. De ervaringen die opgedaan worden kunnen ook benut worden in andere sectoren.

Trekker

Regioregisseur, het bedrijvenloket van De Haagse Hogeschool en ROC Mondriaan.

Partners

- Hogeschool Inholland;
- SOB-Westland.

De ondertekenaars: wij doen mee!

Wij zijn betrokken bij het thema van deze Actieagenda. Deze vormt de verbinding tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. We zetten ons daarom met overtuiging in voor een of meer speerpunten hieruit.

We gaan aan de slag!

De ondertekenaars (in alfabetische volgorde)

AOC Wellant	Lentiz Mbo Greenport
Bouwend Nederland Afdeling Haaglanden	Middin
Calibris	MKB Den Haag
Campus Den Haag	Museon
Ecabo	Rode Loper
FME-CMW, Regio West-Nederland	ROC ID College
Gemeente Delft	ROC Mondriaan
Gemeente Den Haag	Scholengroep Den Haag Zuidwest
Gemeente Leidschendam-Voorburg	Scholengroep Spinoza
Gemeente Midden-Delfland	Siemens
Gemeente Pijnacker-Nootdorp	Stichting Champs on Stage
Gemeente Rijswijk	Stichting Samenwerking Beroeps- onderwijs Bedrijfsleven
Gemeente Wassenaar	Stichting Lucas Onderwijs
Gemeente Westland	Stichting VO Haaglanden
Gemeente Zoetermeer	Telecom Netwerk Den Haag
Haagse Academische Coalitie	The Hague Security Delta
Haagse Hogeschool	TU Delft
Hogeschool Inholland	UWV Werkbedrijf regio Haaglanden
International Community Platform	VNO-NCW Den Haag
Kenniscentrum Handel	ZorgZijnWerkt
Kone	
Koninklijke Metaalunie	
District Zuid-Holland	

Zelf aan de slag

U kunt op verschillende manieren bijdragen:

- Ontvang mensen in uw organisatie (school, bedrijf) voor een werkbezoek en plaats uw uitnodiging op www.geslaagdinhethetvak.nl;
- Organiseer een kenniscafé;
- Word lid van de online community en meld u aan op www.geslaagdinhethetvak.nl;
- Plaats uw ontmoeting of activiteit(en) op de agenda op www.geslaagdinhethetvak.nl;
- Plaats uw nieuws op www.geslaagdinhethetvak.nl;
- Heeft u nieuws of onderwerpen die u een plek wilt geven in de nieuwsflits, meld dit dan via info@geslaagdinhethetvak.nl;
- Plaats uw bericht op twitter via [#slaaginhethetvak](https://twitter.com/geslaagdinhethetvak) of [#gihv](https://twitter.com/geslaagdinhethetvak);
- Laat zien dat u deelnemer bent van Geslaagd in het vak en gebruik de communicatietoolkit die op www.geslaagdinhethetvak.nl staat. Daar vindt u het logo, foto's, standaardteksten, een banner, factsheets en sjablonen;
- Deel informatie, ervaringen en ideeën via de online community op www.geslaagdinhethetvak.nl;
- Heeft u iets in de aanbieding (stageplaatsen, afstudeerplaatsen, kennis, e.d.) of bent u op zoek (naar gastdocenten, bedrijfsbezoeken, coaches e.d.)? Plaats deze dan in de rubriek Vraag & Aanbod op www.geslaagdinhethetvak.nl.

Communitymanagement

De communicatie van www.geslaagdinhethetvak.nl is sinds 2013 in handen van de RegioRegisseur (de Haagse Hogeschool/ROCMondriaan). De communicatie van de Actieagenda wordt beheerd door de gemeente Den Haag. Maar: communicatie is alleen effectief als alle deelnemers hieraan meewerken. Alleen dan worden de speerpunten daadwerkelijk naar elkaar en naar de buitenwereld gecommuniceerd. Wij willen dan ook graag de deelnemers aanmoedigen om nog actiever te worden en bijvoorbeeld zelf een ontmoeting voor de community te regelen. Hierbij kunt u denken aan onder andere bedrijfsbezoeken, workshops, kenniscafés of (mini-) conferenties (zowel nationaal als internationaal). Geslaagd in het vak (info@geslaagdinhethetvak.nl) denkt hier graag over mee. Heeft u hier ideeën over? Of wilt u een ontmoeting organiseren en wilt u brainstormen over de voor u beste manier? Dan helpen wij u graag.

Colofon

Geslaagd in het vak is een initiatief van Gemeente Den Haag. De tekst van de Actieagenda is onder verantwoordelijkheid van de gemeente Den Haag tot stand gekomen, in samenwerking met de diverse partners die als ondertekenaars in de Actieagenda zijn opgenomen.

Vragen en opmerkingen over de Actieagenda kunt u mailen naar info@geslaagdinhenvak.nl

of sturen naar:

Gemeente Den Haag
Dienst OCW/Onderwijsbeleid
Postbus 12652
2500 DP Den Haag

Mei 2014

WWW.GESLAAGDINHETVAK.NL